

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van GO! atheneum Merksem te MERKSEM

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 40923

Instelling GO! atheneum Merksem

Directeur Roel BUISSERET

Adres Melgesdreef 113 - 2170 MERKSEM

Telefoon 03-645.75.68

Fax 03-646.76.10

E-mail directeur@kamerksem.be

Website <http://www.kamerksem.be>

Bestuur van de instelling Scholengroep 1 Antwerpen Antigoni

Adres Thonetlaan 106_A - 2050 Antwerpen

Scholengemeenschap SGGO nr1 Antwerpen-Wommelgem-Zwijndrecht

Adres Thonetlaan 106_A - 2050 ANTWERPEN

CLB GO! CLB Antwerpen

Adres Berchemstadionstraat 1 - 2600 BERCHEM

Dagen van het opvolgingsbezoek 01-12-2015

Einddatum van het opvolgingsbezoek 01-12-2015

Datum bespreking verslag met de instelling 01-12-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Etienne GIELEN

Teamleden Serge SAUBAIN

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Economie in de eerste graad in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan 2006/001)	4
3.2 Handel in de eerste graad in het beroepenveld Kantoor en verkoop (leerplan 2006/016).....	5
3.3 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan 2006/155)	6
3.4 Engels in de tweede graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2012/024)7	
3.5 Inbreuken op de regelgeving	8
3.6 Kwaliteitszorg.....	8
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG.....	9
5 ADVIES BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING	9

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 17-09-2012 tot 21-09-2012 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 21-09-2015 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

■ regelgeving

■ de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding		handel
Graad 1 Moderne wetenschappen		economie
Graad 2 ASO Economie		economie
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen	Engels	

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Economie in de eerste graad in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan 2006/001)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate en op het vereiste beheersingsniveau gerealiseerd. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Bij de doorlichting werd vastgesteld dat het theoretische leerstofaanbod een te groot gedeelte van de onderwijstijd in beslag nam, ten nadele van de meer vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen. Zo kwamen de leerlingen te weinig toe aan het uitvoeren van goed voorbereide enquêtes en het verzamelen en verwerken van gegevens met behulp van ICT. Ook het uitvoeren van een eenvoudig onderzoek, de didactische uitstap en het aanleggen van een actualiteitsmap kwamen niet aan bod.

Tijdens de opvolgingsdoorlichting blijkt dat deze tekorten weggewerkt zijn. De leerlingen krijgen nagenoeg alle verplichte leerplandoelen aangeboden op het door het leerplan verlangde beheersingsniveau. Er is voldoende aandacht voor de vaardigheidsgerichte doelstellingen, met inbegrip van de onderzoeksvaardigheden. Didactische uitstappen en een actualiteitsmap verhogen het realiteitsgehalte van de aangeboden leerinhouden.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De ICT-infrastructuur was ten tijde van de doorlichting weliswaar voldoende beschikbaar, maar ze werd slechts beperkt benut.
	Ondertussen maken de leerlingen in voldoende mate gebruik van ICT-toepassingen voor het maken van allerlei opdrachten.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie was onvoldoende leerplangericht: heel wat punten werden toegekend aan vragen die niet beantwoordden aan een leerplandoelstelling. De vragen waren te sterk kennisgericht, en de kwaliteit van de vragen was vaak ondermaats. Bovendien werd niet altijd gelijkgericht en/of niet correct verbeterd.
	Tijdens de opvolgingsdoorlichting werd vastgesteld dat deze tekorten weggewerkt zijn. Zowel op de toetsen als op de examens wordt de leerplangerichtheid van de vragen bewaakt. Met de hulp van de begeleidingsdienst is de kwaliteit van de vragen sterk toegenomen. Er zijn nu voldoende vaardigheidsgerichte vragen en de verbetering gebeurt correct.

3.2 Handel in de eerste graad in het beroepenveld Kantoor en verkoop (leerplan 2006/016)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate en op het vereiste beheersingsniveau gerealiseerd.
De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Uit het doorlichtingsverslag blijkt dat het aanbod van verplichte leerdoelen onvolledig was omdat hoofdzakelijk theoretische uitbreidingsdoelstellingen een groot gedeelte van de onderwijstijd in beslag namen. Actualiteit kwam te beperkt aan bod. Kennisoverdracht primeerde terwijl de zelfactiviteit van de leerlingen en het ervaringsgericht leren slechts beperkt werden gestimuleerd. Het gebruik van activerende werkvormen was beperkt. De projecten (bezoek aan een kantoor en een winkel) en de didactische uitstap werden onvoldoende of niet leerplangericht voorbereid en uitgewerkt.
	Tijdens de opvolgingsdoorlichting werd vastgesteld dat deze tekorten weggewerkt zijn. De leerlingen krijgen nagenoeg alle verplichte leerplandoelen aangeboden op het door het leerplan verlangde beheersingsniveau. Enquêtes en andere (groeps)opdrachten, het bezoek aan een kantoor en een winkel, en verschillende didactische uitstappen zorgen voor een voldoende grote zelfactiviteit van de leerlingen.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De ICT-infrastructuur was ten tijde van de doorlichting weliswaar voldoende beschikbaar, maar ze werd slechts beperkt benut.
	Ondertussen maken de leerlingen in voldoende mate gebruik van ICT-toepassingen voor het maken van allerlei opdrachten.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Bij de doorlichting werd vastgesteld dat de evaluatie niet voldeed. Er werd geen onderscheid gemaakt tussen basis- en uitbreidingsdoelstellingen en de vragen peilden vooral naar reproductie van parate kennis en in veel mindere mate naar toepassingsvaardigheden en inzicht. Bovendien waren de klasgemiddelden bijzonder laag.
	De school heeft sindsdien geopteerd voor een systeem van gespreide evaluatie. De vraagstelling is nu veel meer toepassingsgericht. De leerlingen halen behoorlijke tot goede resultaten.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De hoofdzakelijk taalarme leerlingen werden beperkt ondersteund bij hun leerprocessen, zowel tijdens de lessen als via herhaling, correcte evaluatie en remediëring. De leraren leveren ondertussen voldoende inspanningen op het vlak van preventieve en curatieve leerbegeleiding.

3.3 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan 2006/155)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate en op het vereiste beheersingsniveau gerealiseerd. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Bij de doorlichting bleek dat in het eerste leerjaar van de graad heel wat leerplandoelstellingen voor het deelvak handelseconomie niet gerealiseerd werden (de betaling, het krediet, de verzekeringen en de gezinnen). Voor het deelvak boekhouden werden de aan- en verkopen van handelsgoederen onvolledig of met onvoldoende diepgang behandeld. In het tweede leerjaar werden voor handelseconomie de laatste thema's te beperkt behandeld. Voor boekhouden kregen de overlopende rekeningen, de eindejaarsverrichtingen en de ondernemingsdoelstellingen onvoldoende aandacht. Bovendien was er een te beperkte integratie van actualiteit en kwamen de didactische uitstappen en de doelstellingen in verband met de onderzoekscompetentie niet aan bod.
	Tijdens de opvolgingsdoorlichting werd vastgesteld dat al deze tekorten weggewerkt zijn. De leerlingen realiseren nagenoeg alle verplichte leerplandoelen op het door het leerplan verlangde beheersingsniveau. De leerlingen worden geregeld en via verschillende media geconfronteerd met de actualiteit. Hiervoor heeft de vakgroep een leerlijn uitgewerkt. In elk leerjaar van de graad is er een didactische uitstap, die de leerlingen goed voorbereiden, uitvoeren en nabespreken. De school heeft werk gemaakt van een krachtige leerlijn inzake de onderzoekscompetentie, die door de vakgroep economie kwaliteitsvol wordt ingevuld.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De ICT-infrastructuur voldeed, maar het gebruik van ICT gelinkt aan een groeiend aantal leerlinggestuurde opdrachten stond nog in de kinderschoenen. Ondertussen maken de leerlingen in voldoende mate gebruik van ICT-toepassingen voor het maken van allerlei opdrachten.

Evaluatiepraktijk De evaluatie voor handelseconomie was hoofdzakelijk kennis- en productgericht. Voor boekhouden werd in het eerste leerjaar van de graad quasi uitsluitend elementaire kennis bevraagd. In het tweede leerjaar had het grootste gedeelte van het examen boekhouden betrekking op doelstellingen die al in het eerste jaar hadden moeten gerealiseerd zijn.

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Ondertussen is de kwaliteit van de evaluatie, met de hulp van de begeleidingsdienst, sterk toegenomen. Voor handelseconomie worden naast kennis ook toepassingen en inzicht getoetst. Voor boekhouden is er nu een meer evenwichtige spreiding van de evaluatie over de twee leerjaren.

Leerbegeleiding De school kon niet aantonen dat de leerlingen in het eerste leerjaar van de graad met behulp van aangepaste remediërmiddelen voldoende werden ondersteund bij hun leerprocessen. Bij de aanvang van het tweede leerjaar gaf de inhaalcursus boekhouden weliswaar positieve resultaten, maar zette ook druk op de leerplanrealisatie.

*Preventief
Curatief*

De leraren leveren ondertussen voldoende inspanningen op het vlak van preventieve en curatieve leerbegeleiding. De inhaalcursus boekhouden leidt nu tot een gedifferentieerde aanpak.

Deskundigheidsbevordering Het eigen onderwijskundig handelen werd onvoldoende in vraag gesteld en bijgestuurd. Het formele vakoverleg was beperkt.

Overleg

Sindsdien is er slechts één vaktitularis voor de beide leerjaren. Er is echter regelmatig, zowel formeel als informeel, overleg binnen de graadoverschrijdende vakgroep economie. Die ontwikkelde leerlijnen voor onder meer de actualiteit en de onderzoekscompetentie, en stuurde zowel het onderwijsaanbod als de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding grondig bij. De vakgroep overlegde de voorbije jaren geregeld met de begeleidingsdienst.

3.4 Engels in de tweede graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2012/024)

Voldoet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De ontwikkeling van de receptieve en productieve taalvaardigheden staat voldoende centraal.

Onderwijsaanbod Bij de vorige doorlichting kregen lexicale en grammaticale items te veel aandacht ten koste van de productieve vaardigheden. Het gamma aan tekstsoorten was te beperkt. De vakgroep heeft grondig werk gemaakt van de afstemming van het lesprogramma op de leerplandoelstellingen. De ontwikkeling van de taalvaardigheden staat nu centraal. Alle vaardigheden komen vrij evenwichtig aan bod. De taalbeschouwing staat in dienst van en ondersteunt het taalgebruik. Waar mogelijk wordt integratie tussen de vaardigheden onderling en tussen de vaardigheden en de taalbeschouwing nagestreefd.

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De aanwezigheid en het inzetten van de nodige materiële uitrusting vormde tijdens de vorige doorlichting geen probleem. De vakgroep streeft ook nu een verder integratie van de ICT-vaardigheden na. Er zijn voldoende didactische leermiddelen aanwezig.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De vaardigheden werden niet voldoende ingeoeffend en geëvalueerd. Cognitieve elementen en reproductie overheersten in de evaluatie. De evaluatie was niet afgestemd op het vereiste beheersingsniveau voor de vaardigheden. De vakgroep heeft onder aansturing van de pedagogische begeleiding duidelijke afspraken gemaakt over de afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen. De taalvaardigheden worden evenwichtig en met oog voor het vereist beheersingsniveau geëvalueerd. Zowel binnen het dagelijks werk als binnen de examens gaat de meeste aandacht uit naar de vaardigheden. De puntenverdeling en de beoordelingscriteria zijn over het algemeen voldoende transparant. De puntengewichten zijn duidelijk gecommuniceerd. Met een kijkwijzer evalueert de vakgroep de validiteit en de kwaliteit van de opdrachten en de vraagstelling. Het opnemen van de beoordeling van vakgebonden attitudes en van het aanwenden van strategieën is een actiepoint voor het lopende schooljaar.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Zowel op school- als op vakniveau staat de leerondersteuning centraal. Diverse initiatieven zorgen voor een preventieve en, waar nodig, voor een remediërende aanpak. Leerlingen met taalachterstand kunnen een aangepast traject volgen. Voor de curatieve aanpak van de taalvaardigheden is de aandacht veeleer beperkt. Daarnaast leren de leerlingen nog onvoldoende reflecteren over hun eigen taalgebruik. Het inzetten van de evaluatie in functie van het leerproces heeft nog groeikansen.

3.5 Inbreuken op de regelgeving

Voldoet

Tijdens de vorige doorlichting werd vastgesteld dat de school het toekennen van uitgestelde beslissingen niet toepaste conform de regelgeving. Het aantal uitgestelde beslissingen is de voorbije schooljaren stevig afgebouwd. De aandacht is verlegd naar tussentijdse bijsturingen en ondersteuning. Uitgestelde beslissingen worden nog alleen in individuele en uitzonderlijke gevallen toegekend.

3.6 Kwaliteitszorg

De schoolleiding heeft belangrijke beleidsinspanningen geleverd om de tekorten geformuleerd na de doorlichting in 2012 kwaliteitsvol bij te sturen. Een leerlinggericht onderwijs en het bewaken van de kwaliteit van de onderwijskundige processen zijn de bouwstenen voor de positieve ontwikkelingen die de school heeft opgezet.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.

5 ADVIES BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies betreffende de overige regelgeving: **GUNSTIG**

Het inspectieteam stelde geen inbreuken vast die voor verder gevolg doorgestuurd worden naar de bevoegde administratie.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Etienne GIELEN de inspecteur-verslaggever	Roel BUISSET de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	